

KANCLERIS ERHARD PARYŽIUJE

NUSIVYLĖS AMERIKIEČIAIS. ERHARDAS NORI ATSTATYTI DRAUGISKESNIUS SANTYKIUS SU DE GAULLE IR EVENTUALIAI SUVAIDINTI TARPININKĄ TARP WASHINGTONO IR PARYŽIAUS. TAČIAU JO POZICIJOS KOL KAS YRA PER SILPNOS, KAD PRAVEDUS SAVO NORĄ.

Vytautas Meškauskas

Užpraėjusį penktadienį šioje vietoje plačiau aptarėm JAV ambasadoriaus Bonnoje George McGhee pastangas atstatyti pasitikėjimą JAV politika Vokietijoje. Jų tačiau neužteko visom kiliuosiom abejonėm išblaškyti. Reikia atsiminti, kad Erhardo vyriausybė yra skubiai reikalinga bent kuklių laimėjimų užsienio politikos laukuose, turint galvoje šį rudens įvyksiančius rinkimus. Praeitų metų pabaigoje atrodė, kad jei prezidentas Johnsonas smarkiai, taip, kaip buvo žadėjęs kancleriui Erhardui, paspaus-ty atominio laivyno sudarymo reikalą, eventualiai būtų prieita prie politinės Washingtono - Bonnos ašies, kas vokiečius maloniai pakutentų. Prieš tokią galimybę pasisakė Amerikos viešosios opinijos formuotojai, šoko britai ir rezultate: ir amerikiečiai ir vokiečiai nudavė, kad visa ta idėja šiuo tarpu nėra taip aktuali, kad dėl jos reikėtų plėšytis.

Minėjome, kad Bonnos vyriausybė pageidautų bent garsaus amerikiečių priminimo, kad Vokietijos suvienijimo problema dar nėra užmiršta. Tiesa, tai prezidentas paminėjo savo metiniame pranešime kongresui, tačiau praktiškai sunku įsivaizduoti, kad tas reikalas būtų stumiamas į priekį, kai amerikiečiai ieško atlydžio santykiuose su sovietais. Už tat Valstybės Sekretorius Rusk į vokiečių prašymus tuo reikalu paprasė raštiškų pasiūlymų, kaip vokiečių nuomone, tas reikalas -- Vokietijos suvienijimas -- galėtų būti pastumėtas. Bet vokiečių vyriausybė negali to padaryti dėl tos paprastos priežas-

kiečius iš Europos reikalų sprendimo. Vokiečiai tam negali pritarti, nes jų nuomone, prancūzai nesudaro tokios karinės jėgos, su kuria sovietai turėtų rimčiau skaitytis. Be to, de Gaulle nori visos Europos finansinės paramos savo atominėi jėgai (Force de frappe), tačiau kada tą jėgą galima būtų pavartoti, nuspręstų tik jis vienas. Vienaip ar kitaip, kokio nors greito politinio laimėjimo Ludwigas Erhardas tikėtis negali.

• "KOMUNISTAI savo agresiją nemilitarinėje srityje ruošia sistematingai, o mes tuo tarpu nežinome, kaip jai pasipriešinti", pareiškė kongresmanas Schordas, iš naujo įnešęs pasiūlymą svarstyti Laisvės Akademijos ir spec. Komiteto Pavergtomis Tautoms reikalą. Praeityje sėstijoje Senate pasiūlymas buvo priimtas, o atmetas Kongrese. Kongrese šiuo metu jau pripažįstama, kad dėl antivalstybinės veiklos komiteto panaikinimo akcija susiduria su sunkumais, kas kart daugėjant laiškams, reikalaujantiems to klausimo nesvarstyti ir to komiteto veiklą dar labiau auaktyvinti.

• IŠ ĮVAIRIŲ ŠALTINIŲ patvirtinamos žinios, kad tebetęsiama Sov. S-gos karinių jėgų koncentracija Kinijos pasienyje. Ypatingi sustiprinimai ruošiami Ušuri ir Amuro upių rajonuose, gi Habarovske veikia raketų bazė.

• ANGLIJOS UŽSIENIŲ REIKALŲ ministeris Gordon Walker pralaimėjo rinkimus savo apylinkėje prieš konservatorių kan-

Nauja Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba. Pirmoj eilėj stovi iš kairės: I-sis vicepirmininkas B. Barkus, pirmininkas S. Narušis, II-sis vicepirmininkas E. Kolakauskas, jaunimo reikalams narys V. Skrinska. Antroje eilėje: kultūros reikalams K. Kavaliauskas, išdininkas A. Giliauskas ir sekretorius V. Patašius.

LIETUVIŲ LAUKIA DIDELIS EGZAMINAS

VILIUS BRAŽĖNAS

Praėję metai buvo derlingi lemtingais įvykiais. Bene ryškiausi jų buvo rinkimai JAV, Chruščiovo nuvertimas Sovietuose ir prieškomunistinis perversmas Brazilijoje.

Amerikos rinkimai parodė, jog didelė piliečių dauguma neįžiūri pavojaus iš komunizmo pusės, o jeigu ir mato, atominiu karu prigašdinti bijosi apie tai kalbėti patys ir bijosi tų, kurie kalba apie komunizmą, o ne apie materialinį gerbuvį ir šiaip jau malonų gyvenimą. Taip pat paaiškėjo, jog 1964 metais Amerikoje atsirado 27 milijonai amerikiečių, kurie, teisingai ar klaidingai, pasisakė už daug griežtesnę ir principais pagrįstą politiką komunizmo atžvilgiu. Tai didelis skirtumas nuo to, kas buvo dar prieš 15 metų, kai veikniekas nenorėjo klausytis mūsų kalbos apie komunizmo žiaurumą ir jo pavojų Vakarams. Šie du reiškiniai smarkiai paveiks Lietuvos laisvės reikalą: pirmasis, mano nuomone, neigiamai, antrasis teigiamai.

1964 metai parodė, kad kokią ligi šiol menkai įvertintą -- būtent,

kad Amerikos lietuviai gali turėti, nors ir nedidelį balsą JAV politikos formavime, jei tas balsas vieningas ir ryškus. Reikia tikėtis, jog tai padės mums ateityje, ir net jau pradėdam 1965 metais, atsikratyti kumščio psichologijos viešajame Amerikos gyvenime ir paskatins mums sustiprinti politinę veiklą abiejuose Amerikos politinėse partijose, pasirenkant, žinoma, tą partiją, kurioje, kiekvieno požiūriu, laisvės idėjai galima daugiausia padaryti.

Chruščiovo nuvertimas nuolaidų optimistams Vakaruose labai ryškiai parodė, jog tas egzistencijos krepšis, į kurį jie krauna visus tuščios vilties klaušinius, buvo, yra ir bus be dugno, arba geriausiu atveju, tas dugnas yra išpintas ružavais voratinkliais. Tačiau 1965 metais negalima dar pramatyti, kad daug kas iš to pasimokys.

Lietuvos laisvės kovai pastarasis sovietinis "pučas" yra naudingas: diktatūroje juo dažniau diktatoriai keičiasi, juo labiau vadelės jiems iš ranku slysta. Jeigu Vakarų gobšumas nepadėtų komunistinėms vyriausybėms išsikapstyti iš tai sistemai neišvengiamų ekonominių sunkumų, galima būtų svajoti, jog vidurinio ir išorinio spaudimo pasėkoje diktatūrinės vadelės ir visai išslystų. Dabartiniai pasikeitimai yra tik vidurinio spaudimo pasėka, ir mes žinome, kiek stiprus jis tegali būti.

Brazilijos prieškomunistinis perversmas buvo viena iš pro-švaisčių šiaip jau niūriuose 1964 metų kovos prieš tironiją horizontuose. Nors Amerikos spauda to ir neišryškino, Pietų Amerikos žmonės įgavo drąsos pasiprie-

šinti komunizmui, ką parodė ir komunistų nelauktas pralaimėjimas Britų Guanoje, Pietų Amerikos lietuviams tai palengvino laisvės kovą. Daugeliu atžvilgių, reikia manyti, mūsų tautiečius šis staigus Brazilijos sustojimas ant raudonosios bedugnės krašto išgelbėjo nuo galimo komunistinio teroro.

Amerikos lietuvių gyvenime praėję metai buvo gana gyvi ir reikšmingi. Krepšinėlių išvyka į Australiją, 73 rezoliucijos Kongrese ir Lietuvių Diena New York'e parodė, ką gali padaryti mažų grupių iniciatyva su plačiosios visuomenės parama. Tai išryškino ir mūsų didžiųjų organizacijų nesidomėjimą darbais ar vengimą darbų, kurie reikalauja plačiosios visuomenės įtraukimo ir dalyvavimo. Gi lietuvių Kongresas Washington'e ir VLIKo konsolidacija parodė, kokią potencialą, kokias galimybes mes turime, jeigu veiktume ne partizaniskai, mažomis grupėmis, bet organizuotai, derindami bei sukaupdami planavimą, pastangas, darbą ir lėšas. Ar VLIKo ir bet kokių kitų veiksmų konsolidacija pateisins visuomenės lūkesčius, paaiškės 1965 metais, kai išryškės, kurią kryptį pasirinks mums vadovauti pasiėmę veikėjai: tik viršūnių veikimą ar plačiąją lietuvių išeiviją apimančią darbą.

1965 metais bus lemtingi tolimesnei įvykių eiga. Laisvasis pasaulis laiks egzaminus ir lems savo vaikų ateitį Vietname, Kongo ir Malayzijoje.

Lietuviškos išeivijos didysis egzaminas -- birželio mėnesį Lietuvos pavergimo 25 metų sukaktis. Pagal tai, kaip mes šią progą išnaudosime prabilti į laisvąjį pasaulį, bus galima įvertinti mūsų išeivijos tikrąjį stovį.

Šiais metais švenčiančio sidabrinę sukaktį Čiurlionio Ansamblio valdyba. Sėdi iš kairės vicepirm. A. Penkauskas, išd. D. Dundurienė, pirm. Vl. Plečkaitis. Stovi: narys G. Motiejūnas ir sekr. J. Citulis. V. Pilodžinsko nuotrauka

Brežnev: -- Viskas tvarkoj, mes esame gerai išsirikiavę!

RYTŲ FRONTE (3)

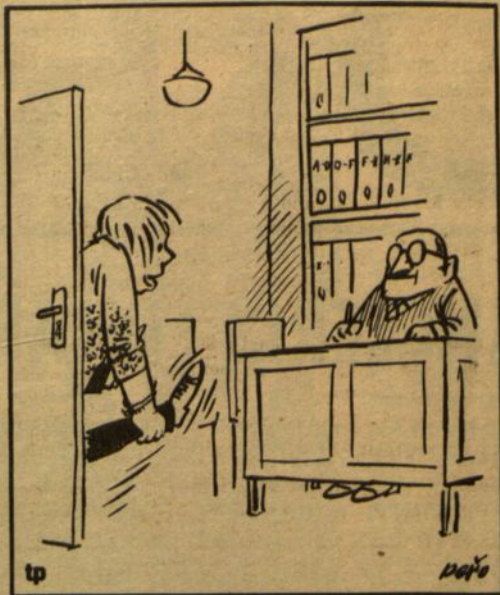
Vandens pabaisos iškilo iš upės

Prie Brest-Litowsko buvo su-
traukta 45-toji pėstininkų divizi-
ja, vadovaujama generolo Schlie-
per. Du pėstininkų pulkai turėjo
suduoti pirmuosius smūgius tiltui
ir miestui. Pasinaudodami nak-
ties tamsa pirmieji daliniai pri-
siartinio prie Bugo, per kurį buvo
nutiestas geležinkelio tiltas. Ant-
rą valandą pilnais garais ir švie-
som atėjo iš rusų pusės prekinis
traukinys pakrautas javų kroviniu.
Gudrumas ar nenujautimas?
Tokį klausimą statė vokiečių smo-
giamųjų dalių vadai, pasislėpę
krante prie tilto. Jie nežinojo,
kiek traukinių paskutinėm savai-
tėm pervažiuo šį tiltą ir neturė-
jo jokios idėjos apie Stalino punk-
tualumą pristatant javus, kad jis
laikėsi paraižinių sutarties ir
traukiniai su kroviniu nesivėluo-
davo. Nuo 1940 m. vasario 10 d.
iki 1941 m. birželio 22 d. Stali-
nas, pildydamas sutartį, Hitle-
riui pristatė pusantro milijono
tonų javų. Sovietų Rusija buvo
didžiausias Vokietijai grūdų tel-
kėjas. Ne tik rugiai, kviečiai ir
avižos buvo vežamos į Vokietiją,
bet ir milijonas tonų naftos, 2700
kg platinos, magnezijaus, chro-
mo ir medvilnės. Per tuos še-
šioliką mėnesių draugystės Stali-
nas pildė sutartį, tuo tarpu kita
pusė, Vokietija, nuo pat pradžios
vėlavosi su mokėjimu. Rusai ga-
vo už 467 milijonus markių pre-
kių, jų tarpe ir puslaur užbaigtą
sunkų kreiserį Luetzow. Bet tuo

momentu, kai paskutinis trau-
kinys birželio 22 naktį pervažia-
vo tiltą su javais, Hitleris buvo
skolingas Stalinui 239 milijonus
markių.
Apie tai karininkai ir kareiv-
viai, kurie tą naktį buvo po
Brest-Litowsko tiltu, nieko neži-
nojo.
Viršų ant tilto, nedideliame
sargybos namelyje, viskas atro-
dė normaliai. Du vokiečių mui-
tininkai, stovėję prie durų, tilpo
į traukinį. Vienas sargybinių pa-
sisveikino su garvėžio mašinistu
rusu. Jei iš rusų pusės būtų kas
sekęs traukinio sustojimą, nieko
nebūtų nenormalaus pastebėjęs.
Po formalumų, palengva trauki-
nys pradėjo važiuoti Terespolio
stoties link.
Ten irgi laikrodžio rodyklė su-
stojo prie 3 val. 15 min.
-- Ugnis!
Ir žemė pradėjo drebėti nuo
artilnerijos ugnies. Prasidėjo mir-
ties šokis. Į šitą orkestrą įsikišo
ir 4-tas minosvaidžių pulkas su
devyniom sunkiom baterijom.
Per pusę valandos apie 2,800 svie-
dinių nukrito kitoj pusėj Bugo ant
miesto ir tvirtovės. 98-to artilie-
rijos pulko minosvaidžiai ir pat-
rankos bombardavo rusų arti-
lerijos pozicijas. Ten neturėjo
pasislėkti akmuo ant akmens. Ir
tačiau...
135-to pulko 3-čios kuopos lei-
tenantas Zumpė neatitraukė akių
nuo laikrodžio prieš 3 val. 15 min.

Prasidėjus artilerijos ugniai, jis
iššoko iš griovio ir sušuko: "Pir-
myni!"
Lyg dalyvaudami 100 metrų
lenktynėse, jo vyrai pasileido bėg-
ti tilto link. Artilerijos šaudymas
dengė jų kojų garsus bėgant til-
to lentomis. Visus juos persekio-
jo baimė, kad tiltas išlėks į pa-
dangę. Bet ne, rusų sargybiniai
spėjo tik trumpą salvę paleisti
iš automatų, krisdami žemėn.
Paskui iš blockhauso sunkusis kul-
kosvaidis pradėjo tarškėti. Tai
buvo numatyta. Greit ir jis nutilo.
Lt. Zumpės vyrai apėjo
blockhausą. Lydimi pionierių tuoj
apžvelgė tiltą. Prie centrinio
ramsčio pamatė priristą sprogs-
tamąją medžiagą. Ją greit nu-
ėmė ir žalia lempa pamosika-
vo, kad kelias laisvas. Pirmieji
tankai tuoj pradėjo riedėti per til-
tą.
17-toji ir 18-toji divizijos,
kurios turėjo persikelti per Bu-
gą prie Partulino, neturėjo tiltų.
4 val. 15 min. pirmieji daliniai per-
sikėlė valtys su lengvom patran-
kom ir kulkosvaidžiais. Rusų ka-
reiviai bandė pasipriešinti, bet
greit buvo nutildyti. Vos tik iš-
sikėlus pirmiems daliniams, pio-
nieriai ėmėsi pontoninio tilto sta-
tybos. Kas būtų atsitikę, jei kran-
te pirmuosius dalinius rusai būtų
puolę su tankais? Kaip atsilai-
kyti? Tik su dideliais sunkumais
būtų galima buvę perkelti į tą pu-
sę tankus ir sunkiuosius ginklus

pasinaudojant keltais. Kareiviai
nežinojo, kad šia pirmą kartą tu-
rėjo būti panaudoti povandeniniai
šarvuočiai. Išsikėlę kitame kran-
te jie kaip paprasti tankai turėjo
atmušti galimą kontraataką.
Planas drąsus, bet ne naujas.
Jis buvo skirtas kitai operacijai
prieš metus. Būtent Anglijai, Hit-
leris buvo nutaręs persikelti per
La Manche ir pulti Angliją, kaip
Neptūnas išlipęs iš jūros dugno.
Tuos šarvuočius turėjo nuleis-
ti netoli Anglijos krantų jūros dug-
nan 8 m. gilumon, ir riedėdami
dugnu pasiekti krantą.
1940 m. liepos mėnesį tokie po-
vandeniniai tankai buvo išbandyti
Baltijos jūroje prie Pulos. Svar-
biausia problema buvo manev-
ruoti jūros dugne ir surasti izo-
liaciją, kad nebūtų apsunkintas
šarvas. Visa tai buvo lengvai iš-
rasta ir liepos pabaigoje didelį
paslaptį keli tankai buvo nuga-
benti į Sylt salą. Netoli kranto
buvo nuleisti jūros dugnan. Šios
jūrinės baidyklės po trumpo lai-
ko išrepliojo į krantą. Bet kai
1940 m. spalio mėnesį buvo atsi-
sakyta nuo invazijos į Angliją,
nustota galvoti apie tokių tankų
gamybą. Trys jų daliniai buvo pri-
skirti prie 18-to pulko, o ketvir-
tąjį dalinį priskyrė prie 6-to pul-
ko 3-čios šarvuotos divizijos.
Kai 1941 m. pradžioje buvo
svarstoma "Barbarossa" opera-
cija ir kilo klausimas kaip per-
sikelti per Bugą šiaurėje prie
Brest-Litowsko, štabe kaž kas
prisiminė tuos povandeninius tan-
kus. Tuoj buvo pasiteirauta ir su-
žinota, kad tie tankai tebėra 18-
tame pulke.
Tuoj buvo duotas įsakymas juos
patikrinti ir pritaikinti persikėli-
mui per upę. Šią birželio 22 nak-
tį jie turėjo pateisinti įdėtas vil-
tis.
18-tos divizijos sektoriuje
penkiasdešimt baterijų iš įvai-
raus kalibro patrankų 3 val. 15
min. pradėjo ugnį, kad povande-
niniais tankams atidarius kelią
kitoj upės pusėj. Vėliau divizijos
gen. Nehring sakė, kad tai buvęs
grandiozinis spektaklis, bet ne-
reikalingas, nes rusai jau buvo
evakavę pasienio zoną, palikdami
ten tik nedidelius dalinius, kurie
turėjo drąsiai laikytis.
4 val. 45 min. viršila Wiers-
chin su savo priešakiniais tanku-
sinėrė Bugo vandenį. Iš van-
dens kyško tik nedidelis plieninis
vamzdis, skirtas apriūpinti moto-
rą oru. Vienas po kito tankai su-
lindo į upę, vadovaujami grafo
Manfred Strachwitz. Kaip paslap-
tingi gyvuliai, pirmieji išlindę iš
vandens jau repliojo į rusų kran-
tą. Nuo patrankų per vieną sekun-
dę buvo nuimtas kamštis ir nuo
bokšto po pašalinta guminė izo-
liacija. Dangčiams pasikėlus pa-

- Mes norime susituokti...!

sirrodė vadų figūros ir rankos pa-
kėlimu buvo duotas ženklas "pir-
myn".
Aštuoniasdešimt tankų tokiu
būdu persikėlė upės dugnu į ru-
sų pusę ir visi dabar riedėjo į
kautynes. Tai buvo pasisekimas,
nes jau pasirodė rusų šarvuoti
automobiliai. Tuoj pat pirmasis
tankas gavo įsakymą atidaryti
ugnį. Rusų šarvuoti automobiliai
vienai ugnies apimti sustojo vieto-

je, kiti apsisukę dingo vokiečiams
iš akių.
Prie Drohizyn 9 val. ryto pio-
nieriai pastatė per Bugą tiltą ir
juo pradėjo riedėti tankai. Vis-
kas vystėsi kaip buvo plane nu-
matyta. Rusai kurį laiką atsišau-
dė, bet greit nutilo ir pirmieji
centrinės armijos daliniai pra-
dėjo žygį Minsko ir Smolensko
kryptimi.
(Bus daugiau)

KAS BUVO?
KAIP BUVO?
DĖL KO BUVO?

Šiais požiūriais Aleksandras Merkelis Antano Smetonos monogra-
fijoje gvildena Lietuvos laisvės apyaušrio ir nepriklausomybės laikotarpio
įvykius ir jų fone vaizduoja pirmąjį ir paskutinį jos prezidentą.

● MONUMENTALUS VEIKALAS

Monografija apima 786 psl. didelio (6x9 colių) formato. Iš to skai-
čiaus 32 psl. iliustracijų. Įrįsta kietais viršais, su iliustruotu aplanku.

Leidėjas davė puošnią išorę. Apipavidalinimu neužsileidžia geriau-
siems leidiniams.

O autorius, greta visų kitų vertingų bruožų, suteikė veikalui puikų
stilių, kuris žavi sklandumu, grakštumu, lankstumu. Dažnai pasitaiko
dialogų, kurie teikia tekstui gyvumo ir betarpiškumo.

● LIETUVOS MONOGRAFIJA

Biografijai tikrąja to žodžio prasme skiriamas pirmasis veikalo
skyrius, o toliau dėstoma A. Smetonos visuomeninė, kultūrinė ir politinė
veikla, kuriose jis kuo plačiausiai reiškėsi per ištisas keturias dešimtis
metų (1904-1940). Autoriaus prasitarimu, dėl šio pobūdžio pati didžioji
veikalo dalis tikėtų vadinti Lietuvos monografija.

● GAUSI DOKUMENTACIJA

Dėl vaizdo ryškumo daug dokumentų cituojama ištiesai. Įvykiai
aprašomi visu platumu ir komentuojami autoriui būdingu įžvalgumu ir
objektyvumu. Savo teigimus autorius remia šaltiniais, iš kurių yra patei-
kęs daugiau kaip tūkstantį citatų. Veikale trumpiau ar plačiau minima
per 1200 kitų asmenų, vieną ar kitaip susijusių su A. Smetonos veikla.

● LEMTINGI ĮVYKIAI

Paskutiniuose dviejuose skyriuose aprašomi Lietuvai lemtingi įvy-
kiai — Lenkijos, Vokietijos ir Sovietų Sąjungos ultimatumai ir okupa-
cija. Šiam laiko atžvilgiu trumpam tarpui autorius skiria apie trečdajį
veikalo dėl padarinių fatališkumo Lietuvos valstybei.

Patys tuos įvykius išgyvenę sieji atsimename juos bendrais bruo-
žais. O monografija įgalins susipažinti su daugel detalių, kurių ne visos
buvo žinomos visuomenei anomis kritiškoms dienomis.

— IŠKIRPKIT IR SIŪSKIT KUPONĄ ŠIANDIEN —

MR. K. POČIUS, 3908 FIR STREET, EAST CHICAGO, IND. 46313

Taip, prašom atsiųs- ti man Aleksandro Merkelio Antano Smetonos mono- grafijos egz., skaitant po \$12.50. Priedu \$..... sumos čekį perlaidą.	Mr. Mrs. Street City State Zip Code.....
--	--

(Visą adresą rašyti didžiosiomis)

Greita pagalba

NENUSIMINK, gausi
pagalbą. Vaistai, kurie bu-
vo ilgai laukiami, nuo reu-
matizmo, rankų, kojų nu-
tirpimo ir skaudėjimo, jau
yra...

Tuoju siųsk šį skelbimą
ir savo vardą su antrašle;
atsiųsime vaistų išbandy-
mui.

Royal Products

North Sta., P. O. Box 9112
Newark 4, New Jersey
(7-10)

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ
SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujimų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

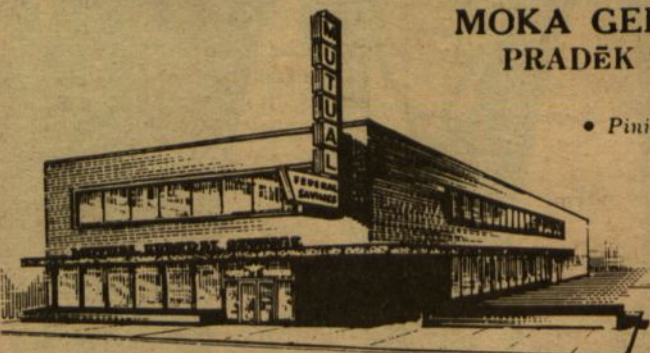

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti.
juos galite atsiųsti paštu, nes
mes apmokam visas pašto
persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividen-
das 4½% išmoka-
mas du kart per
metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KUR TOJI PREMIJŲ PREMIJA?

Tai jau nebe pirmas kartas mūsų visuomeniniame gyvenime. Nutarimai padaryti -- ir gražūs nutarimai, o po kelerių metų ieškomi kaltininkai, tų nutarimų neįgyvendinę. Taip atsitiko su PLB kultūrinės premija.

Tos premijos idėja, nutarimų ir taisyklių formoje, gimė 1962 metais. Trims metams praėjus, Pasaulio Lietuvis (II-12 nr. 1964m) Kultūros Tarybos pirmininko prof. J. Puzino lūpomis prabyla, kad "PLB valdyba (buvusioji -- j-č.) pažadėtų dviejų tūkstančių dolerių nepartūpino, o naujoji valdyba trumpu laiku negalėjo tos sumos sudaryti". Taigi, tos premijos realizavimas -- atidėtas neribotam laikui.

Tuo pačiu reikalu yra pasisakęs ir PLB valdybos vicepir. St. Barzdukas, prikišdamas buv. PLB valdybai, kad toji kultūrinę premiją skelbusi "išeidama iš kanadiškų nuotaukų".

I tuos priekaištus tik dabar Tėviškės Žiburiuose (3 nr. sausio 21 d.) atsiliepė buv. PLB pirm. dr. J. Sungaila. Jo motyvas: "po seimo būtų sekęs kultūrinės premijos realizavimas ir kitų užplanuotų darbų vykdymas, kurių tačiau pirmoji valdyba nebegalėjo atlikti, nes seimas išrinko valdybą kito sąstato, šios naujos valdybos pareiga ir yra įvykdyti pirmosios įsipareigojimus, kaip normaliai ir yra tiek organizacijų, tiek valstybių gyvenime".

Žodžiu, tuo svarbiu mūsų kultūrinio gyvenimo reikalu prasidėjo polemika. Polemika vieša, per spaudą. Ir taip prasidėjęs gyslys ir mažgy narplojimas, gi, mūsų kūrėjai, dėję ne mažai vilčių į tą žadėtąjį lobį, lieka nusivylę.

Žvelgiant į PLB apimtį jos veiklos pobūdį ir pajėgumą, tenka sutikti su dr. J. Sungaila, kad "sutelkti kasmet porą tūkstančių dolerių premijai finansuoti nėra jau toks didelis ir neįvykdomas uždavinys. Jeigu atsiranda visa eilė tikstantinių romanams premijuoti, turėtų jų atsirasti ir kultūrinei premijai".

Laimėtų ne tik kūrėjai, bet ir pati PLB, jei vietoj polemikos, būtų rimtai susirūpinta naudingų ir reikalingų nutarimų įgyvendinimu. Dr. J. Sungaila sako lauksias PLB valdybos pasisakymo tuo reikalu. Mąnytume, kad tas pasisakymas turėtų būti trumpas -- premijos reikalas iš "neriboto laiko" perkeliamas į tikslią jos įteikimo datą. (J.Č.)

LAIŠKAI

ATVIRAS LAIŠKAS

1964 m. gruodžio mėn. 31 d. Vieniybės idėja S. Narkelionaitės nuotrauka iš Philadelphijos, kurioje su žmona esu ir aš. Užvardinta "Vienybės" su savo draugais... Kas šioje nuotraukoje esančių yra "vienybės" įteigti jų yra, nėra man reikalo žinoti, tik jau aš su žmona čia esu ne kaip vienybės, o kaip asmeniškai šeimininkų draugas.

S. Narkelionaitė nesilaiko savo

žodžio. Prieš darydama nuotrauką, tur būt nusausdama, kad ne visi gali sutikti, pareiškė: "Čia ne Vieniybės, o sukutuvininko albumas". Tačiau po kelių dienų jau jai atsirado "vienybės"...

Buvau ir aš Vieniybės skaitytojas ir rėmėjas, kol Vieniybės nepradėjo kultūrinį bendradarbiavimą ir ėmė net mirusių pelenus gabenti į pavergtą Lietuvą, kur komunistai išgriovė mūsų karių ir nežinomo kareivio kapus. Kas gali žinoti, kad kurią dieną Rasų kapinės nebus paliestos? Ir daug dar yra klausimų, kurių nesinori nagrinėti, tik užbaigdamas noriu pasakyti, kad tokioje Vieniybės mano ir žmonos atvaizdas nepritampa.

P. Mitalas

PENKTADIENIO VAKARAI NEW YORKE

NE ATSIŠVEIKINIMAS, BET SUSITIKIMAS
SU ALGIMANTU MACKUM

SAULIUS ŠIMOLIŪNAS

Mes pavadiname tą penktadienio vakarą literatūriniais susitikimais su tragiškai žuvusiu naujosios kartos poetu Algimantu Mackum. Tačiau Jonas Mekas mus pataisė: atsisveikinimų su Mackum daugiau nebus, bus tik susitikimai. Tai gyvai liudija iki šiol Diskusijų Ratelio atsilankusiųjų gausiausias skaičius, prašokęs 60, ir visų atneštų poeto knygų greitas išplatėjimas.

Susitikimą su Algimantu Mackaus poezija atidarė Kostas Šilūnas, pakviesdamas rašytoją Algirdą Landsbergį vakaro legendu. Kruopščioje, išsamioje ir vaizdžioje paskaitoje, pavadintoje "Laiko linijos Algimanto Mackaus poezijoje", Landsbergis bene bus pirmas pilniau aptaręs Mackaus kūrybos kelią.

Išpūdinga ir dramatiška paskaitos pradžia:

"Mirtis -- kuriuo kitu žodžiu būtų galima pradėti kalbėti apie Algimanto Mackaus poeziją? -- mirtis nepasitenkino būt svarbiau. Siuoju personažui jo eilėse; nepasitenkino jo aprašytu "medaus mėnesiu" su ja tiksliai jo eilėse. Mirtis geidė viso poeto, sau vienai, dar jo jaunystėje.

Mirtis anksti pradėjo savo "medaus mėnesio" ritualą. Prieš tris metus ji sukrėtė poetą, Pennsylvanijos rūko ir plieno sandrutoje sutriuškindama Antaną Škėmą -- vieną jam giminingiausių lietuvių rašytojų. Pernai pavasarį mirtis pasiglemžė Julij Kaupą. Ir, galiausiai, -- po to, kai šauksmas "Ne", besiformavęs poeto burnoje po Škėmos žuvimo, išsiveržė poemos Chapel B fragmentais:

"Ir aš nenoriu matyti mirties suprastinto braižo... absurdo, kur būta prasmės" -- galiausiai mirtis apglėbė jį Chicago gatvėje.

Algimantas Mackus yra savo laikmečio poetas, o ras laikmetis po Antrojo Pasaulinio Karo ir po jo sekusių sukrėtimų, yra nevaisingas, ištroškęs lietaus -- gyvybės. Iš praeities jo poezijoje teatplaukia senojo lietuvių antimizmo aidai, liaudies dainų nuolaužos -- žmogaus ir pasaulio sandoros užuominos. Praeities Lietuvos poezijos upės versmėje bujoja archaiskas sakralinis pasaulis, tačiau sakralinio pasaulio bruožai, istorijos įšaldyti mūsų izoliuotoje liaudyje, jau nebėra ryškūs Vakarų tautose. Šuoliu į egzilią, išsiplėsdama iš gimtosios žemės prieglobščio mūsų poezijoje staiga pasivijo dabar visą pasaulį apimančią desakralizaciją. Asmeninis namų praradimas virto metafiziniu benamiškumu. Susidūrimas su NIEKU, Mackus ir laikurie jo bendraliai buvo mažiausiai apsaugoti.

Gamtos, visatos abujumas Mackaus poezijoje primena Blaise Paskalio begalinių erdvių tylą. Mackaus poezijoje siaubas palieka sušalęs; joje nėra ir dialektinio judėjimo. Landsbergis pritaria Greimui, kad Mackui būdinga "frazė" ir "anti-frazė", nevandantis prie sintezės. Tai viena pagrindinių poeto priemonių religinės pajautos srityje. "Frazės" -- "antifrazės" švytuoklė panaikina sprendimą ir Dievo egzistencijos klausimu: "Aš žinau: Jis buvo Dievas" -- "Aš nežinau, ar jis yra Dievas". "Mūsų Vasaros Praslinko Nesutikusių" -- taip pavadintas rinkinio "Jo yra žemė" skyrelis religinė tema. Kaip Becketto veikėjai, belaukiantys Godot, Mackus nesutinka Dievo, nors su juo kalba. Tyliai, pavargusiu balsu, Mackus pareiškia, jog "kontaktas" nepavyko. Tačiau pokalbis su Dievu tebesitęsia.

Greimas pavadina Mackų "absoliučiu netikėliu". Landsbergis kelia klausimą: ar absoliutinis netikėlis gali giliai išjausti krikščioniškąjį simbolizmą. Jis šitlo pridėti prie būdvardžio "absoliutus" antrą būdvardį "atviras" netikėlis -- nes kitaip, kaip gi Mackus būtų galėjęs kalbėti apie Kristaus jam paliktą "aštrų savo kartos erškėtį"? Landsbergis sako: "Ir palikime mįslę kai kuriems nekrikščioniškai užduriams krikščionybės gynėjams tarp mūsų literatūros kritikų -- kodėl Škėmos ir Mackaus kūryba

priklauso prie išraiškiausiųjų krikščioniškosios simbolikos integravimų išieivijos raštijoje?"

Anot Landsbergio, laikas Mackaus kūryboje, kaip dažnai būdinga moderniajai literatūrai, nėra išorinio įvykio laikas, bet vidinis

stojas ar net pasisuka kita puse. Matydamas nušautą žydą Jureką nepalaidotą, Mackus nepasilekia orientališkoj stagnacijoje, bet imasi žmogiško solidarumo veiksmo, imasi jį palaidoti savo poezijoje. Nauja kryptimi... Šian-

A. A. ALGIMANTAS MACKUS

visos subjektyvios visatos sąmo- mingumas. Poemos Chapel B fragmente negrė Marija, tarnaitė iš Lomžos, Vilnius, plantacijos, kasyklos, -- žmonės, vietovės, likimai, laikai, -- susijungia į vieną "erdvinį laiką". Kitame fragmente Antano Škėmos, ispanų poeto Lorcos herojaus, ir paties Lorcos mirties valanda susilieja į vieną mirtį. Tai simboliškas įvykių visalaikiškumas ir vienalaikiškumas. Tai yra pasipriešinimas istorijai, sukilimas prieš istorinį laiką, mėginant naujinti tajį istorinį laiką, -- apsunktą žmogiškąją patirtimi, -- kosminiame, cikliniame ir begalinėje laike.

Kokiais žodžiais išreikšti šauksmą iš neviltingo dugno? Dalis atsakymų yra Mackaus poemų ir rinkinių pavadinimuose: "Neornamentuotos kalbos generacija", "Dvi grubios variacijos išskanintam plotui" ir panašiai. Mackaus kalbos grubumą ir neornamentuotumą galima aiškinti egziliu; jo žodis formavosi toli nuo savo žemės, nežildomas ir nežlaktomas gimtosios kalbos kasdienybė. Tačiau yra ir kita medalia pusė. Savo vienkartinėje situacijoje, jausdamas lūžį tarp savo poetinio pasaulio ir lietuviškos poetinės tradicijos, Mackus turėjo susitverti sau naują kalbą. Nors klasiškai muzikalius eilutes Mackaus poezijoje yra retos, "Augintinių" ar "Neornamentuotos kalbos generacijos" struktūra primena moderniosios muzikos oratorijas -- oratorijas, kuriose įvairuoja liturginiai, liaudies dainų motyvai, atonalinės frazės, bei magiškos inkantacijos. Jei daullis žodis negali išvengti nemelavęs, tada poeto pareiga yra atrasti tikrą, autentišką žodį, koksai "grubus" ar "nepolitiskas" jis bebūtų. Savo žodžius, pasakytus apie Škėmą, Mackus taikė ir sau pačiam: "Škėma tebeturi nykstančią valią daiktus vadinti tikraisiais jam atrodančiais vardais... Tai įšalančios sekundes autentiškas komentaras".

Pagal Landsbergį, mirtis turėjo pasistiepti, kad nukirtus Mackaus poetinį žodį jo mirties valandoje, nes jo išraiškos, jo stiliaus trajektorija sparčiai kilo aukšty. Žingsnis iš rinkinio "Jo yra žemė" į "Neornamentuotos Kalbos Generaciją" svarbus ir tuo, kad juo Mackus prisiima savo kartos kalbėtojo vaidmenį, suteikia jai balsą ir simbolius. Vienišojo šauksmas tampa "... šauksmas išklydusios generacijos". Tą uždavinį Mackus pristima ne išdidžiai, bet nenoriai, kartu stumdamas jį į šalį:

"kad naktimis neieškočiau namų visai prakeiktai išklydusiai generacijai".

Jo poezijos slinktis į tylą, į hermetišką uždarymą, tarsi, su-

dien, stebint jo poezijos dar, tarsi, nesustojusį sruvenimą, augimą, kilimą, sunku tikėti, kad jos gija jau nukirpta, kad mums niekad nebeteiks skaityti jo naujų poemų.

Rašytojas Algirdas Landsbergis užsklendė savo paskaitą šiais žodžiais:

"Dabar jo poezija žels, kis, vairsins, keis, gyvens mumyse. Todėl atidarykite jam savo širdis, protus, vaizduotes. Algimantas Mackas nėra klozetinis, mažumos poetas, bet Lietuvos poetas -- savo poezijos gilumu ir autentiškumu, ištikimybėje savo kalbai, savo darbu įrodyta meile Lietuvai.

Tėvynėje oficialiai neegzistuojantis, egzilyje daugumos nesuprantamas, nelietuvių visai nežinomas, jis žvelgė NIEKUI į akis, keliavo absurdiškais gatvėmis, gėrė "juodąjį pieną". Jo poezija svirduliuoja prie fatalizmo ir nuovargio briaunos, bet savo publicistikoje ir visuomeninėje veikloje jis buvo aktyvus humanistas, savo meno kritikoje -- eruditas, aukšto lygio reikalaujantis. Suderinti tuos prieštaraujančius impulsus ir gyventi su dilema, būdinga vakariečiui intelektualui, reikėjo didelės asmenybės".

Po Landsbergio rašančiamati- teko sunki pareiga bent kiek pana-

šiam lygyje apibūdinti Mackų kaip žmogų. Paminėta, kad Mackus buvo kuklus, darbštus, šiltas žmogus, atsidavęs lietuviškam kultūriniam gyvenimui; jo rankose Margožio žurnalas virto svariu kultūrinio forumu; jis daug veikė Santaros-Šviesos Federacijoje, planuodamas parodas, suvažiavimų kultūrinę dalį, literatūrinių veikalų atrinkimą spaudai ir t.t.; pasižymėjo tolerantiškumu ir kultūringumu, turėdamas draugų ir gerbėjų už visų išieivijos susigrupavimų barjerų. Jo nuostojimas sudaro tikrai neužpildomą plyšį visur, kur jis dar būtų buvęs. Tebūna jo perankstymas išėjimas iš mūsų tarpo paskatinimu kitiems ir mums patiems bandyti tęsti jo darbą.

Aktorės Gintarė Šileikaitė ir Laima Vasiliauskaitė padėklamavo Algimanto Mackaus eiles. Pirmoji, jau antrą kartą pasirodanti Diskusijų Ratelio programose, škart parodė stipresnę medžiagos apvaldymą ir geresnį balso moduliaciją. Ji skaitė iš "Neornamentuotos kalbos generacijos" rinkinio. Antroji, skaitanti iš "Jo yra žemė", buvo įprastiniai stipri įsijautimu ir perdavimu. Tačiau girdint kitus Mackų deklamuojančius, pasigend paties Mackaus, kuris lyg Dylan Thomas, buvo pats geriausias savo poezijos pristatytojas. Gera, kad jo balsas yra išlikęs juostelėje ir plokštelėje. Laikas pagaiuoti apie tokios plokštelės išleidimą.

Užbaigiant vakarą, dr. Leonas Sabalūnas buvo pakviestas tarti žodį apie Algimanto Mackaus Vardo Knygų Leidimo Fondą, kurį šiuo metu globoja Santaros-Šviesos Federacija.

Sekantis Diskusijų Ratelio susirinkimas įvyks penktadienį, vasario mėn. 10 d., 8:30 val. vak. dalį. K. Žoromskio studijoje, 257 W. 14th Street, Manhattan, N.Y. Programoje: Lietuvių žurnalistikos problematika. Simpoziumas, kuriame dalyvauja Stasys Goštautas, Vincas Rastenis ir Vytautas Valaitis. Visi susidomėję, ypač naujoji karta, maloniai kviečiami atsilankyti.

PHILADELPHIA

Nepriklausomybės šventė Philadelphiaje šiemet švenčiama vasario 14 d. Pagrindiniu kalbėtoju bus St. Santvaras iš Bostono.

Bendruomenės metinis visuotinis susirinkimas įvyks š.m. vasario 28 d.

Sausio mėn. iš 3 į 4 d. naktį apdegė A. Gudaičio namas. Nuostolių padaryta apie 20,000 dol. Sudegė baldai, meno paveikslai, knygos ir kitokios įrengimai. A. Gudaitis, biologas, augšose pareigose nuo š.m. sausio 4 d. pradėjo dirbti "Prudential Insurance Co, Newark, N.J.

Philadelphiaus Tautinio Ansamblio ruoštas "Rūtos" koncertas nežūrint sniego ir pūgų, praėjo gerai.

P.M.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1965 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1965 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

PELNYKITE DIVIDENDUS
KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŲS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŲSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNČIAMAI PAŠTU KETVIRČIAIS
INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

LOS ANGELES

GIEDRĖS GUDAUSKIENĖS
MOKINIŲ REČITALIS

Šių metų sausio 10 dieną G. Nasvytytė - Gudauskienė Santa Monikoje turėjo savo privačios studijos mokinių rečitalį. Programą atliko amerikiečiai ir lietuviai vaikai, besimoką pas ją skambinti pianinu ir ta jaunų lietuvių grupė, kuri sudaro orkestrą. Yra net du G. Gudauskienės globjami ir mokomi lietuvių vaikų orkestrai: vien berniukų, pasivadinęs "Baltijos Vėjais", kadan gi visi dalyviai jūrų skautai, ir -- didesnis -- mišrus, iš berniukų ir mergaičių, tarp 15-kos ir 5-kų metų amžiaus "Baltijos Vėjai" yra jau stiprokas vienetas, daugelį kartų išpildęs lietuviams įvairiomis progomis programų dalis, arba savarankiškai grojęs šokiams (klasinius ir modernius šokius). Daugeliui šokių ir šiaip muzika sukomponuota iš liet. liaudies melodijų pačios muz. G. Gudauskienės arba originaliai jos sukurtų. Šiame rečitalyje ji leido pasirodyti visiems mokiniams, nes "jie myli muziką, jie nori būti išgirsti ir suprasti". G. Nasvytytė - Gudauskienė rodo ne tik muzikinių gabumų, bet ir plačios pedagoginės nuojautos bei patirties. Jos mokiniai "žino, ką jie skambina, įsigyvena į dalyką ir jį pamėgsta"; tai, žinoma, yra mokytojos nuopelnas. Pavyzdžiui, septy-

nių metų amžiaus Raselė Pakalniškytė ne tik puikiai paskambino pianinu, bet ir parodė savo kompozicinių gabumų, iš liaudies dainų melodijų supindama savo muzikinį kūrinių. Gražiai pasirodė skambindama pianinu (mokytojos padedama) ir vėliau padainuodama solo, -- Daina Gudauskaitė. Buvo malonu klausyti gerai išpildyto Audros Pakalniškytės, Vitos Kevalaitės skambinimo, Dailos Čingaitės, Bernardos Pakalniškytės, Andriuko Kevalaičio ir kitų, neminint amerikiečių mokinių, kurie irgi gražiai pasirodė. Gediminas Gudauskas "ugningai" paskambino, pritarant pačiai mokytojai (jo mamai).

Vis tik, patraukliausiu rečitalio dalyku buvo labai gražus ir sudėtingas Čaikovskio kūrinys -- "Spragtukas", kalėdinės dvasios numeris, su poetiniu žodiniu tarpu po kiekvienos skirtingos suitos dalies, žodžiai angliškai (įgrojant plokštele) buvo parašyti aktorius Peter Ustinov, o lietuviškas vertimas -- Vitos Kevalaitienės, kuri turi gabumų muzikinei lyrikai sukurti arba jai pritaikyti. "Spragtukas" buvo jau grotas ir Kalėdose Los Angeles - Santa Monikos Lituanistinių mokyklų jungtiniame pasirodyme. Tada lietuviškai poetinės (o rečitaly -- angliškai) deklamavo Vita Kevalaitytė, abiem kalbom labai aiškiai ir gražiai išsardama, jautriai Čaikovskio kūrinio dvasią žodžiais

perduodama. Muzikinę suitos "Spragtukas" dalį atliko mišrusis jaunųjų ansamblis - orkestrėlis, A.R.

Nepamiršk atnaujinti prenumeratą!

TORONTO

* JUOZUI ČESEKUI, LNT Toronto komiteto pirmininkui, aktyviam tautinių organizacijų veikėjui ir visuomenininkui sausio 16 d. suėjo 60 metų. Šis įvykis jo artimųjų, draugų ir vienminčių buvo gražiai atžymėtas pobūviu. Susirinkusių vardu žodį tarė LTS skyriaus pirm. M. Abromaitis. Prisiminimui buvo įteiktas adresas, Br. Šimkaus drožinys "Artojas" ir jo amžių ženklanti didžiulė puokštė rožių.

* LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 74 M. sukakties minėjimas ruošiamas vasario 14 d. Central Technical School auditorijoje t.y. ten pat, kur ir pernai. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas KLB Krašto valdybos pirmininkas dr. P. Lukoševičius. Meninėje programoje pasirodys jungtinės Toronto - Hamiltono meninės įegos. Pradžią 4 val. Prieėjimo bus renkamos aukos bendruomenės reikalam.

* SKAUTŲ TĖVŲ IR RĖMĖJŲ susirinkimas, įvykęs sausio 17 d. Prisikėlimo parapijos patalpose, apžvelgė kas metų bėgyje padaryta ir buvo keliama kiti aktualūs skautų veiklą liečiantieji klausimai.

Pranešimą apie skautų tėvų rėmėjų nuveiktus praėjusių metų darbus padarė komiteto pirmininkas Adomavičius. Jis kėlė mintį, kad be stovyklavietės darbų rėmimo būtų nepaįstami mūsų pačių vaikai. Esą, reikėtų surasti jiems pramogų, panašių kaip iškilos, ekskursijos, Galima būtų įsigyti keletą nedidelių laivelų, pastatyti stovyklavietę namuką vaikų reikalam. O taip pat, kad sklandžiau darbai vykėtų, esą reikėtų praplėsti tėvų komi-

tetą, į kurį turėtų įeiti po vieną tėvą iš kiekvienos draugovės.

Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė ir pranešimą apie komiteto finansinę padėtį padarė E. Jurkevičienė. Komitetas metų bėgyje turėjo pajamų 4978 dol. 60 ct. Šiuo metu kasoj yra 1266 dol. 62 ct. Kitą finansinių reikalu pranešimą padarė stovyklavietės kasininkas V. Sendžikas. Kasininkas per savo rankas perleido virš 10,000 dol. Kasoj yra belikę šiuo metu apie 500 dol.

Stovyklavietės viršininkas J. Stanionis kalbėjo apie įvairius stovykloje padarytus įrengimus bei pagerinimus. Revizijos vardu pranešimą padarė P. Bastys. Dar į pranešėjų eilę įsijungė Hamiltono tėvų - rėmėjų komiteto pirmininkas Stukas ir Prisikėlimo parapijos klebonas T. Placidus OFM. Pastarasis pranešimas išimtinai ribojosi parapijos projektuojamomis statybomis, kurių įvykdymui telkiamas vėjus. Nusi-skundė nepakankamą reaguojimą, nes esą, kai rimtas dalykas pradėtas ir nereaguojama, esą pikta.

Po tautininkų Zubrickaitės ir K. Battros pranešimų vyko valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. Į valdybą išrinkta: Augustinavičienė, Balčiūnienė, Imbrasienė, M. Yčas, Yčienė, Mačiulis, Rusinas, B. Saplys, Sapokinas, Svirplys, Tarvydas ir Urbonas. Revizijos komisija liko nepasikeitusi: J. Baltaduonis, J. Česėkas ir P. Bastys.

Įvairiems eiliniams reikalam laikas buvo labai ribotas ir nebuvo įmanoma keliama klausimų plačiau panagrinėti ir aptarti. Pajudintas skautų vienybės reikalas, pasisakyta dėl vėjus. Visuomenininkams, kurie iš savo ir taip kuklių uždarbių visur aukoja ir prideda, esą negalima reikalausti, kad atsistotų pirmose vietose. Iškelta organizuojamų šokių negerovės, tačiau pačiame įsismaginime teko susirinkimą baigti ir skirstytis, nes už durų jau laukė kiti.

Susirinkimą pravedė dr. J. Yčas ir sekretoriavo p. Gvildienė.

Darius - Girėno lit. mokyklos Chicagoje mokiniai Matutytė ir Grybauskas deklamuoja Kalėdų eglutės programoje.

Z. Degučio nuotrauka

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus bižnų įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai pasidomi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį ir ketvirtadienį. Nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

Aura Ošlapaitė Maironio lit. mokyklos parengime vaidino jauną olandietę. Vyt. Maželio nuotrauka

Vincas Ramonas

LINO ŽIEDAI

Iš novelių rinkinio Dailininkas Rauba

(3)

-- Tai parėjau...
-- Norėsi valgyt? Eisim, duosiu...
-- Ne...
-- Ar skubi kur?
-- Tai čia... į tokį pašokimą... Prašė ateit.
Pauza.
"O apie lauktuves ji nė neužsimena", galvojo jis.
-- Kas mieste girdėt?
-- Nieko. Daug žmonių, pilnos krautuvės.
-- Tai ką pirkti, kad pilnos krautuvės žmonių?
-- Nieko. Tai čia... -- Pauza. -- Tuman dovanok, kad aš taip tave sumuščiau... -- Ir jis išsitraukė iš kišenės raudonus karolius.
-- Kuriai?
-- Tau. Kad prašei lauktuvių, tai parnešiau.
Ir jis atkišo jai karolius.

Ji atsidėjusi pažūrėjo į jį. Ištiesė ranką, bet į karolius nė nepažūrėjo. Ji laikė juos nuleidusi ranką ir tylėjo. Tik po kiek laiko ji atsiminė ir padėjo jam. Vėl abu tylėjo.
-- Eik valgyt, -- tarė ji pagaliau lūdnai ir nuėjo pirma jo. Ji buvo kažko susigraudinusi.
-- Anele, tu pyksti?
-- Ne, Jonai...

Jis pagriebė josios ranką ir tvirtai suspaudė. Žiūrėjo į jos didelės akis. Nulūdusias dabar, pilnas pasigallėjimo ir kartu kažkokio džiaugsmo.

-- Tai kas yra? Anele, sakyk...
Tuo tarpu į kiemą įėjo jaunas Anelės kaimynas Andrius, josios būsimasis, ir nustebejęs sustojo.
-- Palik mane ramybėje, -- staiga nukirto į rūsčiai ir nuėjo prie svečio.

Andrius vis dar tylėjo ir sutraukęs antakius žvilgčiojo į berną ir į karolius jos rankoj. Anelė sumišo, kaip paniekinamai šypstelėjo ir staiga pradėjo garsiai juoktis:

-- Įsivaizduok sau... tas vyrukas neduoda man ramybės, -- teisinosi ji. -- Jam atrodo, kad jis man lygiai taip gali meilintis, kaip ir tarnaitė. Tai jau per daug. Argi nematai, ką jis man dovanų šiandien parnešė? -- Ir vis taip garsiai juokdamosi, ji parodė raudonus karolius.

Andrius vis stovį rūstus ir tyli.
O bernas dingo. Bernas buvo sumuštas, sumintas į žemę.

Staiga jis greitai žengė nuo svirno per kiemą, praeidamas pro juodu stabtelėjo ir visas buvo išbalęs. Pilnu neapykantos balsu jis suriko Andriui į veidą:

-- Na taip, tai dovana už pereitą naktį, praleistą klėtėlėje margojo!

Ir nuėjo greitais žingsniais pro vartus į kelią.
-- Einam... einam... -- sugriebė jį Andrių už rankos. -- Einam į seklyčią, pasakysiu...
Ji visa drebėjo.

Svečią palikusi seklyčioj, pati nubėgo į kitą kambarį "apsidabuti"; ji metė karolius ant stalo ir visa net paraudo iš pykčio. Su šita spilka išplaukė į išdurty jam akis. Jį perkąstų jam ranką ligi kraują.

Ji sutraukė tuos karolius ir bėrė į grindis.
O išlydėjusi Andrių, ji vėl surinko juos, vėl suvėrė, gaudžiai šypsodamasi ir beveik verkdam.

Per pietus į tarnų kambarį įėjo šeimininkas, atsistojo prie stalo ir ilgai žiūrėjo į savo berną.

-- Na, Jonai, kiek aš tau dar turėsiu mokėt?
Bernas pamaži padėjo šaukštą, pažiūrėjo kažkur į šalį ir atsistojo.

-- Jūs pats žinot, -- atsakė jis, imdamas nuo vagio keptuvę. -- Na, tai imk pinigų. Čia nėra tų, kuriuos pats pasiėmė. Nė žodžio nesakydamas, Jonas įsidėjo pinigų kišenėn ir nuėjo susidėti daiktų.

Kai jisėjo per kiemą, keptuvę užsitraukęs ant akių, prie vartų jį sulaukė Anelė.

-- Jonai...

Jis sustojo, greit žvilgtelėjo į ją ir, žiūrėdamas į žemę, paklausė:

-- Na, ir ką?

-- Tu neišeisi...

Ant gonų stovį josios tėvas ir rūsčiai žiūrį į juos. Jis kramto lūpas, bet nedrįsta ką nors sakyti, nestarnai kambary, o langas praviras. Bet Anelė staiga pribėga prie tėvo, sugriebia jį už rankos ir kalba greitai, uždusdama:

-- Jis negal išeit, tėveli...

-- Jis negal išeit? -- nustebė tėvas. Jis vos pajėgia suvaldyti savo pyktį.

-- Ne, aš netekėsiu už Andriaus. Aš negaliu...

Tėvas žiūrį į ją, ir jo blakstienai dreba.

-- Aš negaliu... Dėl to... dėlto, kad Jonas buvo pas mane klėty...

Kaip karšta geležim nudegintas, tėvas griebia ją už rankos, įsitraukia nuo gonų į seklyčią ir užsirašina duris.

Bernas pribėga prie durų. Jis girdi ten viduj smarkius smūgius, girdi tylus dejavimus, jis daužo duris, bet nieko negali padaryti. Jis sumušė krumplius ligi kraujo, jį visą išpylė prakaitas.

Po valandėlės atsidaro durys, išeina tėvas, sustoja tarpdury ir sukanęs dantis žiūrį į savo berną. Jis nori kažką sakyti, lūpos dreba, bet jis vėl susivaldo.

-- Na, mat tave velniai, gali likti, -- ištaria jis pagaliau uždusiu balsu. Greitai eina pro jį, sustoja, smarkiai suduoda bernui per veidą ir eina į kiemą.

Bernas stovį valandėlę vietoj, paskui nedrįsiai įeina į seklyčią. Anelė stovį prie veidrodžio ir taisosi sutaršytus plaukus. Jos kairioji ranka pamėlynavus, ir ant grindų gulį pamesta nendrinė lazda.

-- Kas čia darosi, Anele?

-- Aš pati nežinau...

Pauza.

-- Aš pasakiau, kad netekėsiu už Andriaus. Tu pats žinai, -- sako ji eidama prie jo.

-- Tu netekėsi už jo?

-- Kaip gi aš tekėsiu? Aš jo nenoriu. O tu pats pasakei, kad esi buvęs mano klėty... -- Ji žiūrį jam tiesiog į akis. Jos balti dantys sukąsti, o lūpos pravertos. Ir akys vis pamaži mažėja ir keistai žiba.

-- Bet tai buvo melas, Anele!

-- Na taip, aš irgi apgavau tėvą. Lyg tu nesupranti? -- Ir ji staiga apsikabina jį ir ilgai bučiuoja.

-- Na, tai šit tas pabučiavimas, kurio tu taip norėjai, -- sako ji vos išsardama žodžius. O josios lūpos visai išdžiūvę ir karštos.

Taip už kokių dviejų savaitių buvo jų vestuvės.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• D.L.K. Birutės D-ja paskutiniame savo susirinkime 1964 metais nutarė paremti pinigėmis aukomis sekančias organizacijas: Vasario 16 Gimnaziją — 25 dol., Neprik. Kovų Invalidų S-gą — 25 dol. ir ALT Clevelando skyrių, Baltijos Aidų Radijo programai paremti 10 dol.

• Clevelando Orkestras savo sausio 28 ir 30 d. programoje pristato solistę — Vokietijos garsiąją smuikininę Edith Peinemann. Ji pasirodys su Beethoveno kūrinių, orkestrui palydinti ir diriguojant George Szell.

Programoje, tarp kitų kūrinių, numatyta uvertiūra "Leonore" ir simfonija "Pastoral".

Koncertų pradžia 8:30 val. vak. Severance Hall.

Clevelando Kestutis draugovės jaunieji skautai su draugininku A. Majorovu (dešinėje) ir turtininku V. Jokubaičiu po padalinimo kalėdinių dovanų Čiurlionio Ansamblio namuose, V. Pliodžinsko nuotrauka

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 30 D. Solistės L. Šukytės rečitalis, Rengia LB I-os Apylinkės Valdyba.

VASARIO 6 D. Chicagos Scenos Darbuotojų Sąjunga stato "Eglė Žalčių Karalienė" Slovėnų auditorijoje. Rengia LB I-os Apyl. valdyba.

VASARIO 13 D. Lietuviams Būdžiams Remti Valdybos tradicinis blynų balius, Šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 14 D. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas, rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 20 D. A. Stephens moterų choro koncertas, Rengia Šv. Kazimiero liet. mokykla.

VASARIO 20 D. Clevelando Vyrų Okteto koncertas, Ruošia LSK "Žaibas", Moterų tinklinio sekcija.

VASARIO 21 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos ruošiami pietūs, "Aukuro" ansamblio išvykoms paremti.

VASARIO 27 D. Ateities Klubo parengimas Šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 28 D. DLK Birutės D-jos pietūs Šv. Jurgio parapijai paremti.

KOVO 7 D. Neringos tuntas rengia Kaziuko Muge Šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 14 D. Putnamo senelių namų statybai remti Clevelando apylinkių remėjų seimas.

BALANDŽIO 4 D. Aukuro ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 25 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos metinis balius.

BALANDŽIO 26 D. Margučių ridinėjimas, Rengia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

GEGUŽĖS 2 D. Motinos dienos minėjimas, Rengia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

GEGUŽĖS 9 D. Čiurlionio ansamblio sukurtoji koncertas Clevelando Muzikos Instituto salėje.

GEGUŽĖS 22 D. Lietuvių Salaziečių gimnazijai paremti vakaras.

LIEPOS 4 D. SLA 14 Kuopos vasaros pobūvis kuopos nariams ir svečiams Čiurlionio Ansamblio sodyboje.

ja. 1842 m. išleido pirmąjį savo socialiniais klausimais veikaluką. Tais pat metais išvyko į Angliją, kur dirbo tėvo fabrikuose, ir ten susipažino su Oweno šalininkais, čartistais ir Vokietijos komunistais ir ėmė dirbti jų naudai. 1844 m. susipažino su Karoliu Marksu ir ėmė kartu su juo leisti įvairius raštus. 1847 m. išleido garsųjį Komunistų Manifestą. Nuo 1870 m. Tarptautinės Darbininkų Sąjungos arba I Internacinionalo Londone sekretorius (1st. 1864 m.). Nuo 1889 m. vadovavo II Internacinionalui. Po K. Markso mirties pabėgė į Kapitalo II ir III dalis. Parašė keletą kitų veikalų socialiniais klausimais.

KOLUMBIJA išleido 3 pezų oro pašto ženklą su Cartagenos miesto vaizdu.

Cartagena, Bolivarso departamento sostinė, pavadinta pagalto paties vardo ispanų miestą, yra Karibų jūros pakrantėje, nedidelyje saloje, sujungtoje pylimu su sausžemiu. Miestas ir uostas buvo įkurtas 1533 m. ispanų kolonizatoriaus Pedro de Heredia, buvo žydintis prekybos punktas ir net vadintas Indijos Karalienė. Senamiestis yra apvestas stora mūro siena ir turi du senovinius fortus su bokštais. 1955 m. piratai miestą išplėšė. Atstatytas, iki septyniolikto amžiaus pirmos pusės buvo pats svarbiausias po Meksikos miesto Naujojo Pasaulyje miestas, 1811

m., prasidėjus išlaisvinimo kovoms su Ispanija, sukilėliai miestą paėmė. Miestas svarbus natūros produktų išvežimui, tabako dirbiniais, galvijų prekyba, brangiaisiais akmenimis. Daug senų laikų pastatų, Bolivarso vardo universitetas. Mieste gyvena apie 115,000 gyventojų.

PRANCŪZIJA išleido 30 plus 10 centimų p. ženklą su pop. Silvestro II atvaizdu, pieštu dail. David d'Angers.

Popiežius Silvestras II, tikroji pavardė Gerbert d'Aurillac (apie 938-1003), gimė pietinėje Prancūzijoje. Laikomas vienu iš krikščiausių savo laiko žmonių. Vadovavo Reimso bažnyčios mokyklai, kur be įprastų tuomet mokslo dalykų, dar dėstė matematiką, astronomiją ir muziką.

992 m. išrinktas Reimso arkidvykupu, 998 m. perkeltas į Raveną, kitais metais išrinktas popiežium. Artimai bendradarbiavo su imp. Otonu III, pasiūlydamas atkurti galingą Romos imperiją, kaip vieningą Dievo valstybę. Abu 1000 m. įsteigė Gniezno metropoliją Lenkijoje, o 1001 m. įkūrė Grano arkidvykupiją Vengrijoje. Silvestras II paliko savo laiškus, išleistus atskira knyga, bei matematikos veikalus.

DIRVOJE GALIMA ĮSIGYTI ŠIAS KNYGAS

ALEKSANDRYNAS, V. Biržiška	7.50
DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS, J. Balčikonis ..	12.00
LITHUANIAN FOLK TALES, St. Zbarskas	4.50
SENĖSIS VILNIUS, A. Šapoka	5.00
ARTE LITUANO, St. Goštautas	4.00
DUKTĖ, Alė Rūta	2.40
GVULIŲ ŪKIS, G. Orwell	1.00
ELDORADO, Juozas Švaistas	1.80
NEORNAMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA IR	
AUGINTOJAI (poezija), Algimantas Mackus	3.00
VYTAUTAS THE GREAT GRAND DUKE OF	
LITHUANIA, B. Končius	4.00
Minkštais viršeliais	3.00

LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS II t., M. Biržiška	3.00
LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW, B. Armonas	3.95
9 DRAMOS VEIKALAI, Vyt. Alantas	5.00
HAMLETAS, W. Shakespeare (vertė Nyka-Niliūnas)	5.00
TĖVŲ ŠALIS, S. Jonynienė	3.50
ANGLŲ - LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS, V. Baravykas	4.00
RAŠTAI II d. Vincas Krėvė	5.00
TAUTOS PRAEITIS	5.00
LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAI ŽODYNAS, V. Peteraitis	7.00
LITHUANIAN QUARTET	4.95
VILNIUS LIETUVOS GYVENIME, Dr. A. Šapoka	1.50
METŲ VINGIAI (poezija), Alf. Tyruolis	3.00
RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI, J. Girdžiūnas-Klausutis	3.00
PO RAGANOS KIRVIU, Jurgis Jankus	1.50
GYVENIMO VINGIAI, Dr. P. Kalvaitytė-Karvelienė	3.50
VYRAI KLYSTKELIUOS, Dr. J. Prunskis	3.00
ŽVAIGŽDĖ VIRŠŲ GIRIOS, Alė Rūta	4.00
PLAUK, MANO LAIVELI (poezija) Petras Sagatas	2.00
PURIENOS PO VANDENIU, Pulgis Andriūšis	2.00

Minkštais viršeliais	1.50
LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE, L. Dambriūnas	.50
SAULĖS GRĮŽIMAS, A. Baronas	2.00
Minkštais viršeliais	1.50

KALVOS IR LANKOS, Alb. Baranauskas	2.00
TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA, K. Bielinis	2.50
BLAŠKOMOS LIEPSNOS I ir II tomai, F. Neveravičius	po 2.00
DU MEDINIAI IR TRYŠ GELEŽINIAI KRYŽIAI, A. Šukys	3.00
VYNUOGĖS IR KAKTUSAI (poezija) J. Švabaitė	2.00
DAILININKAS RAUBA, Vincas Ramonas	3.50
MOKSLAS IR RELIGIJA, Dr. J. Prunskis	2.00
DERLIAUS VAINIKAS (poezija), Juozas Mikuckis	4.00
Minkštais viršeliais	3.00

PETRAS ŠIRVOKAS, Juozas Švaistas	2.75
MOTULĖ PAVILIOJO, Lazdynų Pelėda	.60
VARPAI SKAMBA, St. Būdavas	2.50
MEMOIRS OF A LITHUANIAN BRIDGE, V. Kudirka	2.00
NUO IMSRĖS IKI ORINOKO, A. Sabaliauskas	2.00
ŽMOGAUS GENEZĖ, Vyt. Kavolis	1.00
DOLERIS IŠ PITSBURGO, Stepas Zbarskas	.80
VIDUDienio SODAI (poezija), Bernardas Brazdžionis	4.00
UŽBURTI KELIAI, A. Giedrius	3.00
ŽALIOJOJ LANKELĖ, Kostas Ostrauskas	3.00
KELIAS Į KAIRĖ, Alė Rūta	3.00
IŠ PASKENDUSIO PASAULIO, Bronys Raitis	5.00
TRIŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ, Nadas Rastenis	5.00
HOUSE UPON THE SAND, Jurgis Gliada	3.95
GYVENIMAS YRA DAILUS, Vytautas Volertas	2.50
POPULAR LITHUANIAN RECIPES, Josephine J. Dauzvardis	2.00
ANGELAI IR NUODEMĖS (novelės), R. Spalis	2.00
Minkštais viršeliais	1.50

VLADAS NAGIUS - NAGEVIČIUS, Dr. B. Matulionis	6.00
LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ, Leonardas Dambriūnas	2.50

Užsisakant knygas, čekį ar money order siųsti šiuo adresu: Dirva. 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Per suruoštą pobūvį, Čiurlionio Ansambliui minint 25 metų sukaktį, dvi Čiurlionietės Gražina Plečkaitienė ir Melė Leknickaitė svečius vaišino p. Valaitienės iškeptomis skanomis spurgomis, V. Pliodžinsko nuotrauka

COLONIAL FLOWER SHOPPE

GĖLĖS KIEKVIENAI PROGAI

Conveniently located one block from Jakubs & Son Funeral Home.

Ivanhoe 6-5055 890 East 185 St.
Cleveland, Ohio 44119

FILATELIJOS KAMPELIS

ANTANAS BERNOTAS

JUNGTINĖS AMERIKOS VALS-TYBĖS išleido šiuos naujus pašto ženklus:

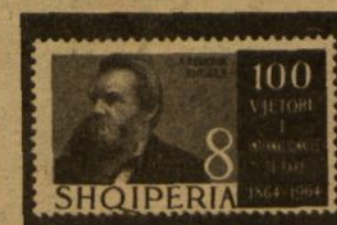
1. Sausio mėnesį išleisti keturi nauji vokai su iš anksto atspausdintais pašto ženklais (1 1/4, 4, 5 c. ir 8 c. oro pašto).
2. Sausio 8 d. išleistas 5 c. pašto ženklas New Orleano mūšio 150 metų sukakčiai atžymėti. Piešinys -- gen. Andrew Jackson

veda savo karius į mūšį. Ženklas juodos, mėlynos ir raudonos spalvos.

Baigiantis 1812 metų karui tarp Anglijos ir JAV ir pasirašius Gento taikos sutartį 1814 m. gruodžio 14 d., bet žinioms dar nepasiekus kariaujančias šalis, britai, vadovaujami generolo Sir Edward Packenham, atplaukė iš Jamaikos 1814 m. gruodžio pabaigoje, išlipę prie Lake Borgne, į rytus nuo New Orleano, ir 1815 m. sausio 8 d. pradėjo puliti amerikiečius, vadovaujamus generolo Andrew Jackson (vėlesnio prezidento), įsitvirtinusius abiejose Mississippi upės pusėse, Chalmette plantacijų laukuose. Mūšis tęsėsi iki sausio 18 d., kada britai netekę apie 2000 karių, jų tarpe ir paties vado gen. Packenhamo, pasitraukė ir išplaukė į Angliją.

ALBANIJA išleido 3 p. ženklų seriją I Internacinionalo įsteigimo 100 metų sukakčiai paminėti su Karolio Markso ir Friedricho Engelso atvaizdais.

Friedrich Engels (1820-1895) buvo turtingo vokiečių medvilnės verpyklų savininko sūnus Barmene, Vokietijoje ir Manchesteryje, Anglijoje. Studijuodamas Berlyne susidomėjo socialistų siekimais ir jų filosofija.

What does the "S" stand for?

SAFE SURE SINCERE SERVICE

Our customers know what the "S" stands for. Come in and let us show you what we mean.

ST. CLAIR SAVINGS

MAIN OFFICE: 813 E. 185th STREET

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Prof. dr. Bronius Nemickas, VLIK valdybos narys, LNT pirmininkas ir ALT S-gos CV vicepirmininkas, yra pakviestas pasakyti pagrindinei kalbai New Yorke ruošiamam Vasario 16 d. minėjimui. Minėjimas įvyks Websterio salėje, Manhattane.

Programoje taip pat numatytas koncertas, kuriame dainuos sol. Irena Stankaitė. Be to, dalyvaus tautinių šokių grupė, vad. J. Matulaitienės ir kanklininkų būrelis, vad. T. Dziukienės. Himnus ir maldą giedos Operetės choras, vad. muz. V. Strolis.

• Dr. Julius Šmulkštys, Indiana universitete profesorius, atvyksta New Yorkan kalbėti apie mitus, kurie trukdo laisvinimo darbą. Tai trečia iš kelių pasikaitų, kurias Santara-Sviesa skiria mūsų laisvinimo politikos kryptį svarstyti. Paskaita, kurion kviečiami visi suinteresuoti, bus penktadienį, sausio 29, pp. Arūnų namuose (86-04 94 St., Woodhaven). Pradžią 9 val.

HARTFORD

PABALTIEČIŲ KONCERTAS

Jau septinti metai iš eilės, kaip Connecticuto pabaltiečiai ruošia šaunius metinius koncertus - balius. Šiais metais koncertas-balius įvyks sausio 30 dieną Lietuvių Klube Hartforde.

Rengėjai, kaip ir ankstesnių parengimų yra Bendras Pabaltiečių Komitetas, kurį sudaro atstovai iš šių organizacijų: ALB Hartfordo Apygardos, Connecticut Estų Draugijos ir Connecticut Latvių Draugijos.

Programos pradžia 7 val. vakaro, kurioje numatyta: Lietuvių: mezzo-sopranas Salomėja Nasvytytė-Valiukienė padainuos Banaičio "Anksti rytą atsikėlus" ir

"Atsiminimas", Ch. Gounod Gėlių arija iš operos "Faustas", J. Karnavičiaus arija iš operos "Gražina" ir G. Bizet Čigonų dainą iš operos "Carmen".

Latvių: Latvių choras išpildys latvių liaudies dainas.

Estų: Jaunujų estų grupė atliks plastinius judesius.

Šokiams gros: E. Radionovo orkestras. Veiksvietinio BALFo skyriaus paruoštas bufetas.

Vietos iš anksto užsakomos, nes prie durų bilietai neparduodami.

Lietuvių komitetą sudaro: A. Ustjanuskienė, Z. Dapkienė, B. Zabulienė ir Strazdas.

WORCESTER

• Jonas Vidūnas, atvykęs į JAV, kurį laiką dirbo pas svetimtaučius ir įgijo gerą patirtį įvairių auto mašinų taisyme.

Prieš 7 metus jis atidarė savo automašinų remonto dirbtuvę VILLAGE GARAGE, 9 Halmstad. Darbą atlieka sąžiningai ir skubiai, todėl ir pasisekimą turi labai gerą.

Dabar, netoli turimos dirbtuvės, jis įsigijo ir benzino stotį, kuri veiks 7 dienas nuo 7 val. ryto iki 9 val. vak. ir šioje vietoje bus atliekami smulkūs pataisymai. Worcesteriečiai J. Vidūnui linki geriausio pasisekimo.

CHICAGO

NAUJA TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ

Prie LB Chicago's apygardos valdybos, vald. vicepirmininko ir jaunimo reikalams vedėjo St. Ingaučio pastangomis, įsteigta, geriausiai atgaivinta seniau I. Šilingienės vedama, tautinių šokių grupė "Grandis". Naujoji grupės vadovė, Irena Smiellauskienė darbą jau pradėjo. Praėjusį šeštadienį Jaunimo Centre buvo pirmoji repetitija, kurion susirinko apie septynios poros paau-

Viršuje: Dainavos ansamblis su dirigentu Petru Armonu ir soliste Dana Stankaityte. Prie pianino prof. V. Jakubėnas. Apačioje: publika nesigaliojo katučių ansambliui už gražų programos išpildymą. V.A. Račkausko nuotrauka

gesnių šokėjų. I. Smiellauskienė galvoja sudaryti didesnę kolektyvą, nes dar grupei nesusirvėrus, jau susitarta su televizijos stotimi dėl programos atlikimo. Bus mezgami ryšiai su organizacijomis, kad naujoji grupė turėtų progos dažniau pasirodyti lietuviškai visuomenei. Vadovė turi užsibrėžusi organizuoti ir vienų mergaičių šokėjų vienietę, tat laukdama užsirašant daugiau jaunimo, ypač, mergaičių. Nors ankstyvesnė "Grandis" buvo skautų vienietas, tačiau naujoji "Grandis" vieny visų lietuviško jaunimo organizacijų šokėjus be išimties, tuo būdu tapdama bendra viso jaunimo grupe.

Dabar naujoji "Grandis" jau yra įstoje ir iš ciceriškų, buvusios "Žilvičio" grupės šokėjų. LB Chicago's apygardos valdyba ir energingoji vadovė kviečia norinčius skubiai registruotis adresu: I. Smiellauskienė, 2519 W. 39th Pl., Chicago, Illinois, tel: LA 3-7770. Repetitijoms tėvas J. Kubilis, Jaunimo Centro administratorius, žada vietą nemokamai, o akordeonu pritaris Ingaučis, jr.

Kadangi su televizijos stotimi sutartis jau padaryta, norintieji prašomi paskubėti. J. Vė.

* LB CHICAGO'S APYG. VALDYBOS posėdyje Jaunimo Centre buvo tariami ateinančios JAV ir Kanados Dainų šventės reikalai, jaunimo reikalai, įvykstančio apygardos atstovų suvažiavimo problemos ir t.t. Pirmininkas Br. Nainys perskaitė gautus iš CV raštus, liečiančius Dainų šventę ir apygardos apylinkių atstovų suvažiavimą. Po ilgesnių diskusijų, sutikta su CV raštu, liečiančiu Trečiosios Dainų šventės reikalus, kuriame aptariama šventės komiteto, atsakomybės, piniginių ir kiti pagrindiniai klausimai. Kai kuriems klausimams aiškinti ir su CV turtis sudaryta trijų vald. narių komisija: Br. Nainys, St. Šiaučėnas ir A. Santaras. Vald. vicepirm. St. Ingaučis trumpai painformavo apie Jaunimo komitetą ir suorganizuotą tautinių šokių grupę prie apygardos valdybos.

Gage parko lituanistinei mokyklai, vietinei apyl. valdybai tarpininkaujant, paskirta 100 dol. pašalpa, nors buvo prašyta dviejų šimtų.

* LB CHICAGO'S APYGARDO'S apylinkių metinis atstovų suvažiavimas šaukdamas sausio 31 dieną 11 val. ryto Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave. Atstovų registracija bus pradėta valanda anksčiau. Suvažiavimui taip pat kviečiami LB Tarybos nariai, lituanistinių mo-

"Čičinskas" Chicagoje

Sekmadienį, sausio 17 d. po pietų Chicago's lietuviai spietėsi į Marijos Aukštesniosios mokyklos salę "Dainavos" žadėton Čičinsko dvaro meniškon puoton. Gerokai prieš vaidinimo pradžią jau visi bilietai buvo išparduoti. Šimtai, ir net iš toliau atvykusių, iš anksto bilietais neapsirūpinę gavo tuščiomis grįžti.

Visi norėjo pamatyti, kaip mūsų "Dainava" laikosi be savo įkūrėjo — tėvo Stepo Sodeikos ir kaip Algis Šimkus įvilks į muzikinius rėmus Maironio baladę Čičinską.

Algiui šimkui diriguojant, dainaviečiai drauge su solistais Dana Stankaityte ir Jonu Vazneliu išpildė Siniaus "Skausmo kryžkėlėje". Po to jau vieni bė solistų. Gudavičiaus "Kur giria žaliuoja".

Solistė Dana Stankaitytė, VI. Jakubėnui akompanuojant, išpildė Jakubėno "Žemė Kryžių ir Smūkelių", Gruodžio "Rūtą" ir Banaičio "Savo skambančia daina".

Trumpa pertraukėlė ir scenon išeina dirigentas Petras Armonas, savo žilstelėjusia išvaizda ir elegantiškais judesiais gerokai primenas "Dainavos" įkūrėją ir ilgametį jos vadovą, amžinybėn pasitraukusį Stepą Sodeiką.

Jo diriguojami dainaviečiai pirmiausia padainavo Zdaniaus "Mergaitę". Spalvinga dainelė iššaukė nesi- baigiančius aplodismentus jos autoriui Jonui Zdanui, buvusiam žiūrovų tarpe. Po to sekė Vanagačio "Saulėlydžio giesmė" ir su soliste Dana Stankaityte Budriūno "Mano protėvių žemė".

Antroji dalis buvo užpildyta Čičinsku.

Originalios Viktoro Petraviečiaus dekoracijos, įvairiaspalvis apšvietimas, vi-

kyklų mokytojai, apygardos Jaunimo komiteto atstovai ir visi besidomį lietuvių klausimais,

sų dalyvių pasiskirstymas scenoje iš syk užkerėjo žiūrovus.

Aktorė Eglė Vilutienė, ilgoje baltoje suknyje, lyg toji Čičinsko dvaro nendrė, įvedė žiūrovus į dvaro puotą, kur "nuo Mitriūnų ir Lenčių, suvažiavę, duoda garą daug bajorų, daug svečių".

Solo partijas išpildė Dana Stankaitytė ir Jonas Vaznelis.

Muzikinį foną užpildė styginis kvartetas iš Povilo Matiuko, Alfonso Paukščio, Juozo Strolis ir Petro Armono. Prie piano Vladas Jakubėnas.

Pastatymas, kad ir statinys, buvo vykusiai atliktas Antano Rūko.

Visą baladę muzikiniai apipavidalino ir jai dirigavo kompozitorius Algis Šimkus, kuris šiam Maironio veikalui muziką suplanavo jau tremtinių stovykloje Vokietijoje ir tik dabar baigė ruošti išpildymui scenoje.

Šis "Dainavos" choro pasirodymas leidžia tikėtis, kad ir po kūrėjo bei ilgamčio vadovo Stepo Sodeikos mirties, jis ir toliau savo daina skaidrins sunkią tėvynės išsiilgusio ir nuo jos toli atskirto tremtinio dalia. Jis ir toliau netik išsilaikys Sodeikos paliktame lygyje, bet augs, ir klesės pasipildydamas naujomis, jaunomis jėgomis ir talentais.

V. A. Račkauskas

PITTSBURGH

PRIEŠ 20 METŲ

Rodos dar ne taip seniai mus lankė Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, o jau praėjo virš dvidešimts metų. Prisimenu, kaip mes, pilsburgiečiai jį pūkliai ir iškilmingai priėmėme.

Iškilmingą sutikimą jam rengė Pittsburgho Dr-jų s-ga kartu su Lietuvių Prekybos Butu, Tų Draugijų vadovais buvo dabartinis SLA prezidentas Povilas P. Dargis, K. Pikelis, S. Bakanas, Petras Pivaronas ir kiti.

Keli tūkstančiai žmonių laukė Prezidento atvykstant didžiulėje Pennsylvania's geležinkelio stotyje. Pačioje stotyje buvo išsiriškęs Pennsylvania's Valstijos Legijonas. Kai Prezidentas įžengė į stotį, 50 asmenų Armijos - Legijono orkestras užgrojo Lietuvos ir Amerikos himnus... Susirinkusieji su gėlėmis ir meile sutiko Respublikos Prezidentą.

Surengtame bankete, Shenley viešbutyje, netilpo publika.

Amerikiečių laikraščiai pirmuose puslapiuose talpino Prezidento ir ponios Smetonienės paveikslus ir plačiai aprašė Sovietų Rusijos primestą vergiją ir lietuvių kovą už laisvę.

Prisimenu ir liūdesį bei skausmą, kurį pergyveno lietuviai - pilsburgiečiai, kada juos pasiekė liūdna žinia, apie Prezidento netikėtą mirtį Clevelande. Tą dieną mes su liūdesiu ir ašaromis klausėmės Lietuvių Radijo programos, kuri buvo skirta žuvusiam Prezidentui prisiminti.

Tenka ta proga pridurti, kad Povilas P. Dargis, jau 30 metų vedęs Lietuvių Radijo programą Pittsburghe, yra pūkliai paminėjęs ir kitus žymiuosius mūsų tautos vyrus, jų tarpe: brolius Biržiškus, Dr. Joną Šliupą, Antaną Vanagaitį, Antaną Olį, Dr. M. Vilenką, adv. K. Gugį, Liet. Gen. Konsulą J. Budrį, inž. S. Kairį, prel. Šaulį ir kitus. Už tai mes esame Dargiui dėkingi.

PITTSBURGH ORGANIZACIJŲ SĄSKRYDIS - SUVAŽIAVIMAS

Kiekvienais metais Pittsburgho Amerikos Lietuvių Tarybos Skyrius sausio mėnesį kviečia visų Vakarinių Pennsylvania's lietuviškų organizacijų suvažiavimą aptarti Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą. Toks suvažiavimas įvyko sausio 17-tą dieną Lietuvių Piliečių salėje. Suvažiavime dalyvavo 22-jų draugijų - organizacijų atstovai. Pirmininkavo Vytautas Jucius, sekretoriavo A. Krapas, Nustatyta, kad Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyks Vasario 14-tą dieną, Švento Kazimiero parapijos mokyklos salėje. Kalbėtojas bus: teisėjas M. Musmanno, Kongreso narys J. Fulton ir A. Kasiulaitis iš Clevelando.

Labai įdomią kalbą Lietuvos laisvinimo reikalu pasakė ALT Vicepirm. P.P. Dargis. Jis plačiai nušvietė šį mėnesį įvykusio ALT ir VLIK pasitarimą Chicagoje.

Suvažiavimas praėjo geroje nuotaikoje. Suvažiavimą pavyzdinčiai pravedė ALT skyriaus pirm. V. Jucius. (tp)

Taip atrodo žmogus, kuris neskaito lietuviško laikraščio!

ALĖS RŪTOS

premijuotas romanas

KELIAS Į KAIRĘ

jau išsiuntinėtas knygų platintojams.

Romaną galima įsigyti Dirvoje ar užsisakyti paštu. K a i n a - 3 dol.

KUN. B. SUGINTUI 70 METŲ

Sausio 17 d. Chicagoje buvo pagerbtas kun. B. Sugintas, sulaukęs 70 metų amžiaus. Nuotraukoje suaktuvininkas prie garbės stalo. Iš kairės sėdi: suaktuvininko dėdė adv. Antanas Sugintas, suaktuvininkas kun. B. Sugintas, Balfio direktorė N. Gugienė ir dr. kun. A. Juška.

V.A. Račkausko nuotrauka

Sekmadienį, sausio 17 d. per tris šimtus lietuvių susirinko Jaunimo Centre Chicagoje, minėti didžio lietuvių patrioto, nepailstančio Vasario 16 gimnazijos rėmėjo ir aukų rinkėjo kun. Benedikto Suginto 70 metų suaktį.

Suaktuvininkas, ką tik grįžęs iš kelionės aplink pasaulį, pirmiausia buvo pasveikintas mūsų gen. kon. dr. Petro Daužvardžio. Po to jį sveikino ALT pirm. Leonardas Šimutis, ALB v-bos pirm. Jonas Jasaitis, Jaunimo Centro vardu kun. Kubilius S.J., Balfio vardu kun. Korė Guginė, ciceriečių vardu kun. Patlaba, Vasario 16 gimnazijos mokinių -- Rimvydas Šiažys, žurnalistų vardu Zuzana Juškevičienė, vilniečių vardu Petras Stakauskas, mokytojų vardu Peteraitienė, kuri su vy-

ru Jurgiu artimoje ateityje vyks ta mokytojų t. Vasario 16 Gimnaziją Vokietijoje. Dar sveikino Balfio vardu direktorius Ignas Petras, alkininkų vardu dr. Kriaučeliūno tėvelis, 80 metų alkininkas Kriaučeliūnas. Nuoširdų sveikinimą ir geriausius linkėjimus išreiškė Vasario 16 gimnazijos rėmėjų ratelių vardu Antanas Gulbinskas. Giminių vardu sveikino adv. Antanas Sugintas.

Suaktuvininko biografią vaizdžiai pasakojo Povilas Dirks, o solistė Šalvienė jo garbei padainavo keletą momentui pritaikytų dainelių. Programai vadovavo Lietuvių Žurnalistų centro v-bos vicepirmininkas Antanas Gintėris.

Daug sveikinimų buvo gauta raštu, net iš okupuotos Lietuvos. V.A. Račkauskas